

FRÅN BIL TILL ELCYKEL I TYRESÖ KOMMUN

2018-11-30

Av: Energimyndigheten

Vad motiverar människor till att ta bilen till jobbet varje dag? Är inte folk trötta på att fastna i bilköer till och från jobbet? Tyresö kommun ställde sig frågan vad det är för motiv och drivkrafter som påverkar människors val av färdmedel och om detta skiljer sig åt beroende på var man bor. I ett försök att uppmuntra sina invånare att börja cykla mer genomfördes också en elcykelkampanj som ledde till att fler människor började cykla i sin vardag.

Tyresö kommun har som vision att vara klimatneutral år 2050, och för att nå dit måste utsläppen från transporter i kommunen minska. Trollbäcken är Tyresös biltätaste kommunedel och ett område som lätt drabbas av långa bilköer under rusningstider. Långa köer påverkar inte bara bilister utan även kollektivtrafikresenärerna när bussarna fastnar i trafiken.

För att lösa kö-problematiken och bidra till att minska utsläppen behöver fler invånare välja att resa med kollektiva färdmedel eller börja cykla och promenera mer. Men för att få fler bilister att börja ta cykeln behövs flera olika beteendepåverkande åtgärder. Tyresö kommun bestämde sig för att göra en elcykelkampanj vars syfte var att få upp ögonen för fördelarna med att jobbspäda med elcykel. Målet var att få minst 25 vanebilister att övergå till att pendla med elcykel vid projektets slut.

Motiven är mer lika i demografiskt lika områden

Tyresö kommun ville också undersöka de emotionella och rationella motiv och drivkrafter som påverkar människors resval samt se om motiven skiljde sig åt i två olika områden med liknande demografi, det vill säga områden där invånarna har liknande ålder, kön, yrke, inkomst, religion, etnicitet, intressen, utbildning och civilstånd.

– Som vi hade förväntat oss så var skillnaderna i motiv till resval mindre mellan de områden som hade liknande demografi, jämfört med tidigare undersökningar av områden där demografi skiljer sig åt. Med hjälp av ett sådant här underlag kan vi använda sig mer av riktade informationskampanjer, säger Petri Palkki, projektledare på Tyresö kommun.

48 procent fler cyklister efter kampanjen

Som en del av projektet genomfördes även en kampanj där 50 personer fick prova på att använda en elcykel under en period. Målet var att minst hälften skulle fortsätta att cykla mer efter projektets slut. Uppföljningen visade att 48 procent av deltagarna faktiskt cyklade mer efter kampanjen än innan.

– Jag är förvånad över hur lätt det var att få så många, även inbitna bilister, att börja cykla och delta i kampanjen. I efterhand önskar jag att vi haft resurser att genomföra projektet för en dubbelt så stor målgrupp, så att kunskapen om fördelarna med elcyklar nått ut till ännu fler, säger Petri Palkki men tillägger att några fick lov att avbryta sin testperiod på grund av tjänsteresor, semester eller andra anledningar, vilket försvårade måluppfyllelsen något.

– Det är viktigt att tänka på när i tiden man planerar in sådana här projekt som många ska delta i under en längre tid. Till

exempel kanske det inte är så smart att lägga det över semesterperioder när människors vardagsrutiner inte ser ut som de brukar eller under högtider som gör det svårt för deltagarna att vara med under hela projektet, säger han.

Kampanjen gav flera positiva effekter

Spridningen av resultaten kommer kunna användas som stöd till andra kommuner som vill göra liknande typ av kampanjer på områden med liknande demografi. Det kan också vara till hjälp för andra kommuner som vill göra en grundligare analys och identifiera motiv och drivkrafter i de områden som de vill påverka.

–Om allt fler börjar använda cykeln eller mer klimatvänliga alternativ, bidrar det inte bara till en minskad bilism utan också till ökad trafiksäkerhet, minskat buller och en förbättrad hälsa. Insatsen har även bidragit till en ökad medborgardialog exempelvis gällande synpunkter på cykelvägar, säger Petri.

Ryktet om den lyckade kampanjen har nu börjat sprida sig och många utanför projektet har hört av sig till Petri.

–Både privatpersoner och andra organisationer har hört av sig och undrar om det kommer ges fler möjligheter att få prova på elcyklar, säger han.

Projektet har fått stöd av Energimyndigheten

Energimyndigheten har gett ekonomiskt stöd till projektet via programmet Lokal och regional kapacitetsutveckling för energiomställning och minskad klimatpåverkan. Programmet ska underlätta samverkan, metodutveckling och spridning av erfarenheter kring lokal och regional energi- och klimatomställning för att öka aktörers organisatoriska kapacitet att arbeta med frågorna.

Programmet har nu förlängts till år 2020 med utlysningar för projekt inom bland annat fysisk planering och hållbara transporter. Stöden inom programmet riktar sig till energikontor, regionalt utvecklingsansvariga, kommunförbund, länsstyrelser, kommuner och landsting.